

НОВА ЕСТЕТИКА МЕДІА-АРХІТЕКТУРНОГО СИНТЕЗУ

Анотація. У статті визначені особливості нової естетики та складові естетичної структури об'єктів медіа-архітектурного синтезу, введені поняття медіа-фактура та медіа-текстура.

Ключові слова: медіа-архітектурний синтез, медіа-фактура, медіа-текстура, естетика, композиція, зміст.

Інформаційні засоби в тому або іншому вигляді завжди були присутні в архітектурі. Першочергово вони проявились символами, знаками і текстами закарбованими у камені. Технологічний розвиток засобів інформації, що інтегруються в архітектурний простір, став причиною появи нової актуальної течії. Медіа-активна архітектура визначається, як єдність архітектури та візуальної оболонки інформаційних засобів. Накладання ірраціональної віртуальної матриці медіа на реальні об'єкти міського середовища породжує архітектуру, що руйнує сталі уявлення про поверхні, текстури, світло та динаміку. Медіа-активна архітектура, або медіа-архітектура - достатньо нова течія, що активно розвивається, досліджується та реалізується, особливо в країнах західного світу, [4, 5].

Традиційні та нові медіа. Характер медіа-засобів, що інтегруються в архітектуру заслуговує окремої уваги, адже сучасний синтез архітектури та інформаційного поля принципово відрізняється від представлених історично. Як відомо, традиційні медіа ґрунтуються на візуально-текстовій інформації аналогового характеру. Їх вплив прослідковувався в архітектурі доелектронної фази інформаційного обміну. З розвитком цифрових технологій з'являється поняття нових медіа, які ґрунтуються на ІТ засобах і мають властивості інтерактивності та мережевої організації [2]. У відповідності до закону, сформульованого німецьким вченим Вольфгангом Ріплем: нові більш розвинені засоби масової інформації не замінять старі, але будуть шукати для себе нові завдання або області застосування. Відтак принципи синтезу нових медіа та архітектури потребують нового погляду та аналізу, адже приклади представлені сучасною архітектурною практикою не мають прямих аналогів у минулому, [3,6].

Нова естетика інформаційного обміну в сучасному середовищі у проявах постмодернізму апелює до всезалучення, діалогової інтерактивності, експресії та децентралізації. У таких умовах вагомими джерелами впливу на сучасне мистецтво архітектури стали нові медіа, культура кіно, моди і комерційної графіки. Інформаційні та медіа-технології набули роль засобів проектування, а також нової архітектурної матерії. Інтеграція інформаційних технологій в архітектурний простір визначила появу актуального напрямку медіа-архітектурного синтезу або медіа-архітектури. Інструментарій даного напрямку включає засоби інформаційної трансляції та безпосередньо контент, що реалізуються у конкретному архітектурному об'єкті, [1].

Для визначення особливостей естетики сучасних об'єктів медіа-архітектурного синтезу доцільно виокремити та дослідити ряд складових, що утворюють гармонійне ціле або естетичну структуру. Частина такої структури можуть бути розглянуті у відношенні медійної складової, архітектурної складової та характеру їх поєднання – синтезу.

Медійна складова естетики архітектурного об'єкту стосується трансльованого інформаційного потоку, його вагомою характеристикою є форма вираження інформації. Форма вираження контенту – важливий чинник гармонійної інтеграції медіа-поверхонь в архітектуру. Візуальні образи на медіафасадах часто стають центральним елементом композиції, тому вони мають бути вивірені та узгоджені із загальною концепцією архітектурного об'єкту. Навряд припустиме використання телевізійного потоку в ролі елемента фасаду, через його непристосованість до архітектурного контексту.

Для визначення місця в архітектурній номенклатурі форму вираження контенту можна охарактеризувати як медіа-текстуру архітектурного об'єкту. Якщо традиційно текстура є патерном – шаблонним зображенням на поверхні матеріалу, то медіа-текстура відповідає позиціям динамічно оновлюваного зображення на поверхні медіафасаду (рис. 1).

Медійна складова архітектурного об'єкту дозволяє будувати композицію у четвертому – часовому вимірі, що не притаманно традиційній архітектурі але властиве кіномистецтву, де є сценарій та сюжетність.

Архітектурна складова медіа-архітектурного синтезу уміщує якості дизайнерського вирішення медіа-засобів та їх композиційної організації в естетичній структурі гармонійного цілого. Дизайнерське представлення технічних засобів медіа-поверхні можна назвати медіа-фактурою. Якщо традиційно фактура це характеристика поверхні – патерн (шаблон) її рельєфної структури, то медіа-фактура є патерном – матрицею з технічних елементів медіа фасаду

(рис. 2). Складові медіа фактури, такі як різноманітні світлові елементи, пристрої відбиття та розсіювання світла мають самостійну естетичну цінність, а утворені з них поверхні часто надають об'єктам виразність та неповторність.

Рис. 1. Приклади медіа-текстури архітектурних об'єктів

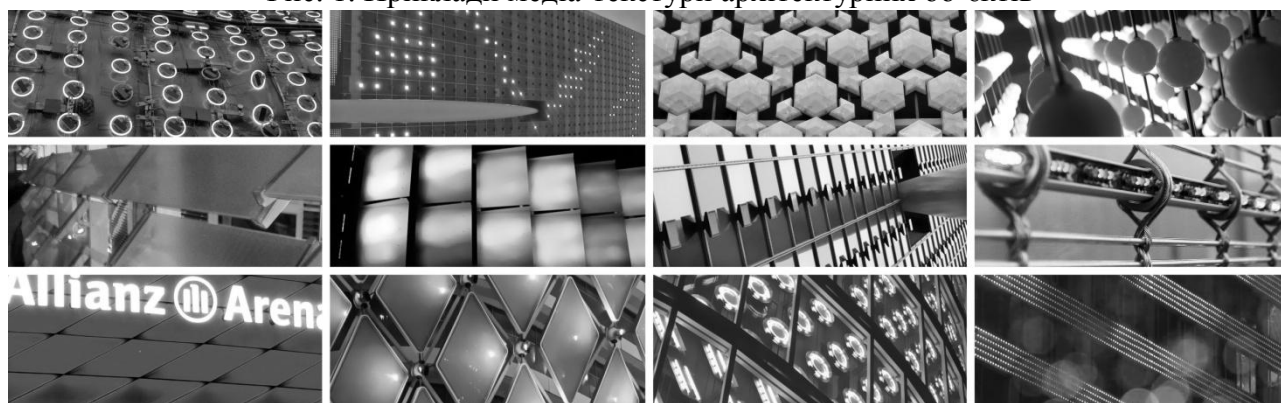

Рис. 2. Приклади медіа-фактури архітектурних об'єктів

Архітектор може не долучатись до розробки медіа-фактури, проте гармонійне включення медіа-засобів у архітектурну композицію є його прямим завданням. Серед засобів побудови композиції такі напрацьовані у часі інструменти як метр, ритм, симетрія, асиметрія, рівновага, колір та ін. В сучасній архітектурній практиці визначились деякі композиційні закономірності, щодо властивостей медіа-фактури та медіа-текстури. Зокрема фасади із інтенсивно вираженою медіа-фактурою мають менш виразну медіа-текстуру і навпаки [7]. В якості прикладу можна порівняти вирішення паркінгу в місті Аделаїда, Австралія та автовокзалу РАВТ в Нью-Йорку, США (рис. 3). Медіафасад паркінгу складається із 750 алюмінієвих панелей розмірами 1x1 м, що масивною пластикою елементів утворюють виразну медіа-фактуру, але мінімалістичну медіа-текстуру. у той час, коли медіафасад автовокзалу РАВТ практично гладкий – має нульову медіа-фактуру але виразну медіа-текстуру, адже 1325000 світлодіодів на 557-ми квадратних метрах екрану забезпечують достатньо високу роздільну здатність та деталізованість зображення. Із різною інтенсивністю виражен-

Нова естетика інформаційного обміну в сучасному середовищі у проявах постмодернізму апелює до всезалучення, діалогової інтерактивності, експресії та децентралізації. У таких умовах вагомими джерелами впливу на сучасне мистецтво архітектури стали нові медіа, культура кіно, моди і комерційної графіки. Інформаційні та медіа-технології набули роль засобів проектування, а також нової архітектурної матерії. Інтеграція інформаційних технологій в архітектурний простір визначила появу актуального напрямку медіа-архітектурного синтезу або медіа-архітектури. Інструментарій даного напрямку включає засоби інформаційної трансляції та безпосередньо контент, що реалізуються у конкретному архітектурному об'єкті, [1].

Для визначення особливостей естетики сучасних об'єктів медіа-архітектурного синтезу доцільно виокремити та дослідити ряд складових, що утворюють гармонійне ціле або естетичну структуру. Частини такої структури можуть бути розглянуті у відношенні медійної складової, архітектурної складової та характеру їх поєднання – синтезу.

Медійна складова естетики архітектурного об'єкту стосується трансльованого інформаційного потоку, його вагомою характеристикою є форма вираження інформації. Форма вираження контенту – важливий чинник гармонійної інтеграції медіа-поверхонь в архітектуру. Візуальні образи на медіафасадах часто стають центральним елементом композиції, тому вони мають бути вивірені та узгоджені із загальною концепцією архітектурного об'єкту. Навряд припустиме використання телевізійного потоку в ролі елемента фасаду, через його непристосованість до архітектурного контексту.

Для визначення місця в архітектурній номенклатурі форму вираження контенту можна охарактеризувати як медіа-текстуру архітектурного об'єкту. Якщо традиційно текстура є патерном – шаблонним зображенням на поверхні матеріалу, то медіа-текстура відповідає позиціям динамічно оновлюваного зображення на поверхні медіафасаду (рис. 1).

Медійна складова архітектурного об'єкту дозволяє будувати композицію у четвертому – часовому вимірі, що не притаманно традиційній архітектурі але властиве кіномистецтву, де є сценарій та сюжетність.

Архітектурна складова медіа-архітектурного синтезу уміщує якості дизайнерського вирішення медіа-засобів та їх композиційної організації в естетичній структурі гармонійного цілого. Дизайнерське представлення технічних засобів медіа-поверхні можна назвати медіа-фактурою. Якщо традиційно фактура це характеристика поверхні – патерн (шаблон) її рельєфної структури, то медіа-фактура є патерном – матрицею з технічних елементів медіа фасаду

(рис. 2). Складові медіа фактури, такі як різноманітні світлові елементи, пристрої відбиття та розсіювання світла мають самостійну естетичну цінність, а утворені з них поверхні часто надають об'єктам виразність та неповторність.

Рис. 1. Приклади медіа-текстури архітектурних об'єктів

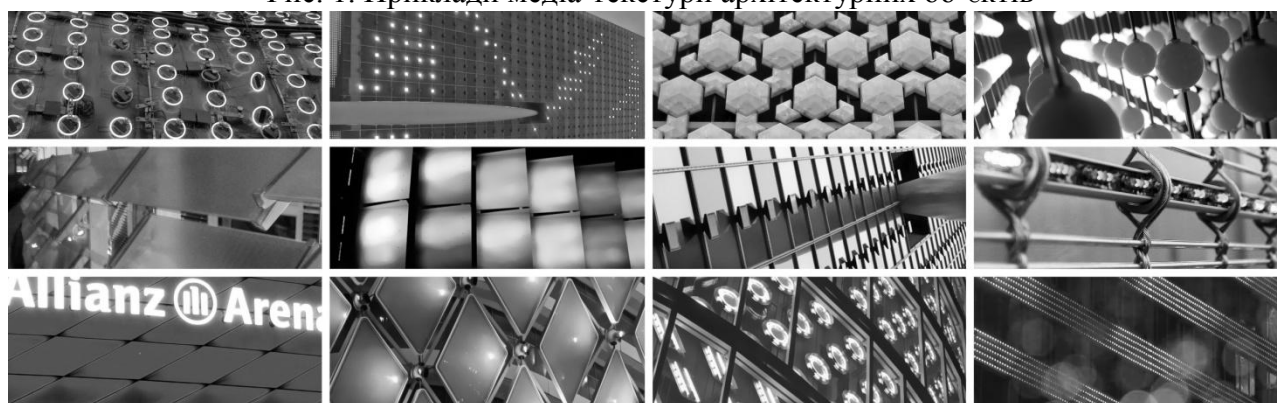

Рис. 2. Приклади медіа-фактури архітектурних об'єктів

Архітектор може не долучатись до розробки медіа-фактури, проте гармонійне включення медіа-засобів у архітектурну композицію є його прямим завданням. Серед засобів побудови композиції такі напрацьовані у часі інструменти як метр, ритм, симетрія, асиметрія, рівновага, колір та ін. В сучасній архітектурній практиці визначились деякі композиційні закономірності, щодо властивостей медіа-фактури та медіа-текстури. Зокрема фасади із інтенсивно вираженою медіа-фактурою мають менш виразну медіа-текстуру і навпаки [7]. В якості прикладу можна порівняти вирішення паркінгу в місті Аделаїда, Австралія та автовокзалу РАВТ в Нью-Йорку, США (рис. 3). Медіафасад паркінгу складається із 750 алюмінієвих панелей розмірами 1x1 м, що масивною пластикою елементів утворюють виразну медіа-фактуру, але мінімалістичну медіа-текстуру. у той час, коли медіафасад автовокзалу РАВТ практично гладкий – має нульову медіа-фактуру але виразну медіа-текстуру, адже 1325000 світлодіодів на 557-ми квадратних метрах екрану забезпечують достатньо високу роздільну здатність та деталізованість зображення. Із різною інтенсивністю виражен ня медіа-текстури

або медіа-фактури можливий перерозподіл акцентів між предметною архітектурою та інформаційним потоком, що розширює спектр засобів досягнення доцільності та архітектурної виразності.

Рис.3. Закономірності виявлення медіа-текстури та медіа-фактури. Зліва направо: паркінг, Аделаїда, Австралія та автовокзал РАВТ, Нью-Йорк, США

Якості синтезу в естетиці об'єктів медіа-архітектури визначаються гармонійністю поєднання матеріальної архітектури, засобів передачі інформації та безпосередньо інформаційного повідомлення. Оцінку якості даної естетичної складової можна дати, визначивши загальну змістовність та доцільність конкретного композиційного рішення. Досконале поєднання архітектурної та медійної складової дозволяє створювати об'єкти соціального впливу високої естетичної виразності. Серед прикладів узгодженої взаємодії архітектурної та медійної складової можна навести проект американського архітектора Пітера Маріно – магазин Шанель в кварталі Гінза, Токіо. Аскетична коробка об'єму вкрита медіафасадом, що є засобом самовираження бренду та доповненням функціональної структури будівлі (рис. 4).

Рис. 4. Магазин Шанель в кварталі Гінза, Токіо, Японія

Після проведеного аналізу можна стверджувати, що рівень гармонійності вирішення медіа-активного архітектурного об'єкту визначається трьома базовими складниками: медійним, архітектурним та якістю їх поєднання або синтезу. Серед складових нижчого порядку виділяються: медіа-текстура, медіа-фактура, засоби архітектурної композиції, змістовність та доцільність.

Таким чином, якщо медіа-архітектура є складним продуктом синтезу, то її естетичні якості варто досліджувати як у відношенні до окремих складових, так і до утвореного з них цілого.

Література

1. Ильин И.П. Постструктурализм, деконструктивизм, постмодернизм. — М.: Интрада, 1996. — 256 с.
2. Костенко А.Я. Средства информации в архитектуре. — К.: Будівельник 1984. — С. 80.
3. Маклюэн М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. - М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц.», «Кучково поле», 2003. — С. 9.
4. Яковлев И.П. Ключи к общению. Основы теории коммуникаций. — СПб.: «Авалон», «Азбука-классика», 2006. — С. 5.
5. M. Hank Hauesler. MEDIA FACADES — HISTORY, TECHNOLOGY AND CONTENT (Ханк Хойслер. Медиа-фасады и медиа-архитектурные конструкции \. Avedition.2007. - 200 p.
6. Manovich, Lev. «New Media From Borges to HTML.» The New Media Reader. Ed. Noah Wardrip-Fruin & Nick Montfort. Cambridge, Massachusetts, 2003. 13-25.
6. ООН Media Formats. — [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.oaaa.org/OutOfHomeAdvertising/ООНMediaFormats/ООНMediaFormats.aspx>

Аннотация. В статье определены особенности новой эстетики и составляющие эстетической структуры объектов медиа-архитектурного синтеза, введены понятия медиа-фактура и медиа-текстура.

Ключевые слова: медиа-архитектурный синтез, медиа-фактура, медиа-текстура, эстетика, композиция, содержание.

Annotation. In article defined categories and features of new media architectural aesthetic. Concepts of media texture and media facture (relief pattern) was set.

Keywords: media architectural synthesis, media texture, media facture (relief pattern), aesthetic, design, content.